

Wel een beperking, maar geen belemmering

‘Óf Mohamed kon blijven? Nee, de vraag was hóe’

Moet een kind met een groei- en ontwikkelingsbeperking naar een speciale school, ver van zijn huis? Nee, zei het team van basisschool Het Startblok in Schiedam. De 6-jarige Mohamed kan gewoon mee met zijn buurtgenootjes. Hij krijgt extra ondersteuning, waarvan ook klasgenootjes profiteren. Met extra aandacht, maar ook doordat ze ervaren dat iedereen erbij hoort.

door René Lamers

Tijdens het kringgesprek aait de 6-jarige Mohamed wel eens de hand van zijn grootste vriend in de klas. Hij laat zijn arm dan over de leuning van zijn loopstoel liggen en kan zo bij de hand van zijn klasgenoot. Mohamed is gewoon een van de 24 leerlingen. Zo ziet hij zichzelf en zo zien zijn klasgenoten hem. Dat klinkt vanzelfsprekend, maar is het niet altijd. Door een groei-beperking is Mohamed ook in zijn mobiliteit beperkt. Daardoor liep hij een achterstand in ontwikkeling op.

Schat

Toen hij in de peutergroep kwam, was duidelijk dat Mohamed zorg nodig had in de klas. Zelfstandig naar het toilet gaan kon hij niet. Ook in taal en rekenen bleek extra ondersteuning nodig. In de peuterklas kon dat zonder aanpassing: daar waren meerdere begeleiders op één groep. Anders werd het in groep 1.

Juf Margo van groep 1 wilde Mohamed graag in de klas hebben. “Hij is echt een schat.” Het vroeg alleen kunst- en vliegwerk van haar. “Als Mohamed naar het toilet moest, vroeg ik een leerling een andere juf te halen voor hulp. Gelukkig zijn we onder elkaar heel collegiaal.” Maar deze situatie kon niet lang duren.

Extra aandacht

In toenemende mate had Mohamed ook ondersteuning nodig bij de onderwerpen die in de groep behandeld werden. Moest hij dan toch naar speciaal onderwijs? Het team van het Startblok wilde kijken of hij toch naar de vertrouwde klas in de school van zijn wijk kon blijven gaan. Met een arrangement vanuit het samenwerkingsverband Onderwijs Dat Past zou juf Margo ontlast worden en Mohamed de nodige begeleiding kunnen krijgen. In overleg met het bestuur van stichting Primo en het samenwerkingsverband werd dat gevonden. In eerste instantie voor 0,5 fte. Onderwijsondersteuners Gerlinde en Stephanie konden nu Mohamed - samen met nog een aantal klasgenoten die wat extra aandacht nodig hebben - een paar keer per week mee naar een apart lokaal nemen. Daar gaan ze in een kleine groep

verder in op de onderwerpen. Ook tijdens de gymnastiekles is er ondersteuning, zodat Mohamed zoveel mogelijk mee kan doen met de groep.

“Voordat het arrangement geregeld was, waren we wel drie maanden verder”, zegt Margo. “Dat was een zware periode.” Om buiten te spelen, kon Mohamed terecht op een stukje kunstgras waar geen fietsen mogen komen. “Je wilt niet dat een fiets tegen zijn benen komt, zeker niet na een operatie”, zegt Margo.

Win-winsituatie

Voordeel van de oplossing is dat Mohamed net als andere buurtkinderen gewoon naar de school nabij thuis kan. Hij kan zich optrekken aan regulier onderwijs en maakt daadwerkelijk ontwikkeling door. “Het is een win-winsituatie”, zegt directeur Walter Konings. “De extra aandacht is goed voor Mohameds sociaal-emotionele ontwikkeling. Tegelijk gaan de andere kinderen nu met gemak om met een klasgenoot met een beperking. En een groep kinderen heeft profijt van de extra begeleiding voor Mohamed.” Doordat Mohamed naar een school in zijn wijk kan, heeft hij makkelijker contact met kinderen uit de buurt, dan wanneer hij met de taxi naar een school buiten de wijk of zelfs buiten de gemeente zou moeten.

Een Mytylschool heeft meer specialistische kennis en fysiotherapie in huis. Ook heeft die aanpassingen in het gebouw voor kinderen met een beperking. Toch kan Walter geen nadelen noemen doordat Mohamed niet naar een speciale school gaat. “Wij krijgen hulp en tips van buiten de school. Maar ook krijgen onze leerkrachten nu meer kennis van omgaan met kinderen met een beperking. Dat is óók winst.” Daarnaast kan een reguliere school volgens Walter wanneer er voldoende gefaciliteerd wordt op bijna elk benodigd niveau onderwijs bieden.



Op intuïtie zette Stephanie spel en creativiteit in. “Ik ging uit van het thema in de klas en de belevingswereld van Mohamed.”

Stap voor stap

Margo heeft regelmatig overleg met de IB'er, Anja. Ouders houden school op de hoogte van medische ontwikkelingen, zoals de operaties aan de benen van Mohamed. En school geeft de ouders informatie over de leerontwikkelingen van Mohamed. Ook spreekt Margo periodiek met Mandy van het WOT (Wijkondersteuningsteam), die regelmatig contact heeft met de moeder van Mohamed.

Inmiddels is de ondersteuning naar 0,3 fte bijgesteld. Mohamed kan bijvoorbeeld nu zelf naar het toilet. Dat is hem stap voor stap geleerd. Ook op cognitief gebied ziet Walter stappen vooruit, hoewel ze kleiner zijn dan bij klasgenoten. Jaarlijks wordt bekeken of Mohamed nog gebaat is bij regulier onderwijs. "We zijn een onderwijsinstituut. Dan moet een kind wel wat aan het onderwijs hebben. Anders moet je iets anders meer aan zorg denken."

Juf Margo wenst elke school een kind als Mohamed toe. "Niet alleen omdat hij zo'n schat is, maar ook omdat leerlingen leren rekening te houden met hem. Ik moet ze nu afremmen, want ze helpen hem zo graag, terwijl hij dingen zelf moet leren."

Zonder systemen zelf bedenken

Stephanie Fonseca bood 20 uur per week ondersteuning voor Mohamed, en soms ook klasgenootjes die extra aandacht nodig hadden. Ingrediënten: creativiteit, vrijheid en intuïtie.



Creaties van Mohamed waren aanleiding om met Mohamed over zijn leefwereld te praten, wat zijn taal- en denkontwikkeling stimuleerde.

"Voor een kind als Mohamed bestaat geen methode. Ik heb alles zelf moeten bedenken en maken. Ik ging uit van het thema in de klas en de belevingswereld van Mohamed. Op intuïtie - ik ben hoog-gevoelig - en voel daardoor veel aan. Hij was door operaties bijvoorbeeld erg angstig. Dan pakte ik een doos en vroeg: 'Wat kunnen met deze doos doen?' Een huis maken, opperde Mohamed. Door een huis te maken, prikkelden we zijn fijne en grove motoriek, stimuleerden we zijn beleving, deden we aan rekenen en taal, maar werkten we

ook aan zijn angst. Ik liet hem in de doos zitten, zodat hij kon ontdekken dat het niet zo eng is en er ook uit kan. Zo ervaaarde hij dat iets wél kan. 'Jij kan alles wat je wilt', zei ik vaak. Ik hield alles bij in het leerlingvolgsysteem en overlegde regelmatig met juf Margo. Ik zag zeker vooruitgang, maar ook soms neergang. Wanneer je echter ziet hoe zo'n jongetje, dat eerst bang was, nu over het schoolplein holt... Je moet investeren, maar met veel liefde kom je heel ver. Daardoor hoeft hij niet per se naar het speciaal onderwijs."



Een huisje maken vond Mohamed leuk, maar tegelijk leerde hij keuzen maken, in stappen te denken, zijn fijne motoriek en creatief denken.

Tips voor passend onderwijs:

- Denk creatief;
- Geef ruimte voor oplossingen;
- Binnen sport en spel kun je inspelen op de belevingswereld van het kind en hem regie geven.

Om zijn privacy te beschermen, is de naam van Mohamed gefingeerd en is hij niet herkenbaar op de foto's.